

PATOJENLERİN EKOLOJİSİ

- BAZI PATOJENLER, ÖRNEĞİN ÇOĞU FUNGUS VE TÜM PARAZİT YÜKSEK BİTKİLER İNOKULUMLARINI (SIRASIYLA SPORLAR VE TOHUMLAR) KONUKÇUNUN TOPRAK ÜSTÜ ORGANLARININ ÜSTÜNDE ÜRETİRLER.
- BURALARDAN SPORLAR VE TOHUMLAR ÇOK UZAK MESAFELERE KOLAYLIKLA YAYILABİLİRLER VE ÇOK GENİŞ EPİDEMİLERE YOL AÇABİLİRLER.
- DİĞER PATOJENLER, ÖRNEĞİN VASKULER FUNGUSLAR VE BAKTERİLER, MOLLİKUTLER, VİRÜSLER VE PROTOZOALAR BİTKİ İÇERSİNDE ÜRERLER.
- BU DURUMDA PATOJENİN YAYILMASI NADİRDİR YA DA VEKTÖRLER OLMAKSIZIN OLANAKSIZDIR.

- BÖYLECE BU TÜR PATOJENLER, SADECE VEKTÖRLER BOL VE AKTİF OLDUKLARINDA EPİDEMİLERE NEDEN OLABİLİRLER.
- DİĞER PATOJENLER, ÖRNEĞİN TOPRAK KÖKENLİ FUNGUSLAR, BAKTERİLER VE NEMATODLAR, TOPRAKTA BULAŞIK BİTKİ KISIMLARI ÜZERİNDE İNOKULUMLARINI ÜRETİRLER,
- BUNLARIN İNOKULUMLARI YAVAŞ DAĞILIR,
- ANİ VE GENİŞ EPİDEMİLER İÇİN DAHA AZ TEHLİKELİDİRLER.

PATOJENİN YAYILMA ŞEKLİ

- BİRÇOK BİTKİ PATOJENİ FUNGUSUN SPORLARI, ÖRNEĞİN PASLARA, MİLDİYÖLERE VE YAPRAK LEKELERİNE NEDEN OLANLAR, HAVA İÇİNE BIRAKILIRLAR VE HAVA ESİNTİSİ YA DA ŞİDDETLİ RÜZGARLARLA BİRKAÇ CM'DEN BİRKAÇ KM'YE KADAR UZAKLIKLARA YAYILABİLİRLER.
- BU TÜR FUNGUSLAR ÇOK DAHA YAYGIN VE ÇOK DAHA SIK ORTAYA ÇIKAN EPİDEMİLERDEN SORUMLUDURLAR.
- BU FUNGUSLARIN ANİ VE DAHA YAYGIN EPİDEMİLERE NEDEN OLMALARI AÇISINDAN, DİĞER EN ÖNEMLİ PATOJEN GURUBUNU, İNOKULUMLARI HAVA KÖKENLİ VEKTÖRLER TARAFINDAN TAŞINANLAR OLUŞTURUR.

- BİRÇOK VİRÜS, AFİT, BEYAZSİNEK VE DİĞER BÖCEKLER TARAFINDAN TAŞINIRLAR.
- MOLLUKÜTLER VE ZORUNLU (FASTİDİOUS) BAKTERİLER YAPRAK KURTLARI, PLANHOOPPERS VE PİSİLLİTLER TARAFINDAN TAŞINIRLAR.

- BAZI FUNGUSLAR (ÖRNEĞİN KARAAĞAÇ ÖLÜMÜ HASTALIĞINA NEDEN OLAN), BAKTERİLER (KABAKGİLLERDE BAKTERİYEL SOLGUNLUKLARA NEDEN OLAN) VE HATTA NEMATODLAR (ÇAM SOLGUNLUK HASTALIĞINA NEDEN OLAN) KINKANATLILAR TARAFINDAN YAYILIRLAR.
- RÜZGARIN TAŞIDIĞI YAĞMUR DAMLALARI TARAFINDAN TAŞINAN PATOJENLER (BAŞTA ANTRAKNOZ VE ELMA KARALEKESİ GİBİ HASTALIKLARA NEDEN OLAN FUNGUSLAR VE BİRÇOK BAKTERİ), HEMEN HEMEN HER YIL ŞİDDETLİ, FAKAT BİR TARLA, BİR ÜLKE YA DA VADI İLE SINIRLI EPİDEMİLERDEN SORUMLUDURLAR.

- TOHUM YA DA DİĞER VEJETATİF ÜREME ORGANLARIYLA TAŞINAN PATOJENLER, DUYARLI BİTKİLERİN ORTALARINDA YER ALIRLAR,
- FAKAT SONRADAN YENİ BİTKİLERE TAŞINMALARININ ETKİSİNE BAĞLI OLARAK EPİDEMİLERE YOL AÇMA YETENEĞİNE SAHİPTİLER.

SONUÇ OLARAK;

- FİZİKSEL OLARAK SINIRLANDIKLARI TOPRAK İÇİNDE YER ALAN VE YAYILAN PATOJENLER, GENELLİKLE ANİDEN YA DA YAYGIN EPİDEMİLERE NEDEN OLABİLİRLER, FAKAT ÇOĞUNLUKLA LOKAL, OLDUKÇA ŞİDDETLİ YAVAŞ YAYILAN HASTALIKLARA NEDEN OLURLAR.